

† VARSANVIE
ARHIEPISCOPUL RÂMNICULUI

Iisus Hristos - Lumina care luminează tuturor

Scrisoare pastorală la Sărbătoarea Învierii Domnului

Editura Praxis a Arhiepiscopiei Râmnicului
Râmnicu-Vâlcea - 2016

† VARSANUFIE
ARHIEPISCOPUL RÂMNICULUI

Iisus Hristos - Lumina care
luminează tuturor

Scrisoare pastorală la Sărbătoarea
Învierii Domnului

Editura *Praxis*
a Arhiepiscopiei Râmnicului
Râmnicu-Vâlcea • 2016

† VARSANUFIE,
CU DARUL LUI DUMNEZEU ARHIEPISCOP AL
RÂMNICULUI,
IUBITULUI NOSTRU CLER, CUVIOȘILOR
VIEȚUITORI AI SFINTELOR MĂNĂSTIRI ȘI TUTUROR
DREPTCREDINCIOȘILOR CREȘTINI DIN ACEASTĂ DE
DUMNEZEU PĂZITĂ EPARHIE:
HAR, MILĂ, PACE ȘI ÎNTRU TOATE BUNĂVOIRE,
IAR DE LA NOI ARHIEREȘTI ȘI PĂRINTEȘTI
BINECUVÂNTĂRI!

Hristos a înviat!

„Eu, Lumină am venit în lume,
ca tot cel ce crede în Mine să nu rămână în întuneric”
(Ioan XII, 46)

*Preacuvioși și preacucernici părinți,
Iubiți fii și fiice duhovnicești,*

Astăzi, Domnul nostru Iisus Hristos, Dumnezeu adevărat
și Om adevărat, a luminat toate prin Învierea Sa. Învierea
Domnului a umplut de lumină nu doar cerul și pământul, ci și
iadul și pe toți cei ținuți în legăturile morții cu nădejdea învierii,
prin coborârea Lui în iad: „Acum toate s-au umplut de lumină:
și cerul și pământul și cele dedesubt. Deci să prăznuiască toată

făptura Învierea lui Hristos” (Canonul Învierii, Cântarea a treia).
Prin Învierea Sa, Hristos Domnul a despărțit din nou lumina de
întuneric, ca la creație, a luminat din nou lumea, ne-a dat din
nou lumina cunoștinței și lumina vieții: „Ziua Învierii, popoare,
să ne luminăm! Paștile Domnului, Paștile! Că din moarte la viață
și de pe pământ la cer, Hristos Dumnezeu ne-a trecut pe noi,
cei ce cântăm cântare de biruință” (Canonul Învierii, Cântarea
întâi).

Învierea Mântuitorului Hristos este cel mai important
eveniment al istoriei omenirii, ce a deschis o nouă perspectivă
vieții omului, însă, dacă considerăm Învierea ca un simplu
eveniment istoric, biografic al Mântuitorului Hristos, suntem
departe de învățătura Bisericii noastre. Teologia patristică
subliniază faptul că Învierea, păstrându-și caracterul istoric,
realitatea sa de necontestat petrecută în viața Mântuitorului, este
un eveniment ontologic, ce aduce nu doar o nouă perspectivă, ci
o prefacere reală firii omului. Învierea Mântuitorului a însemnat
înnoirea firii omului și trăirea realității eshatologice. Sfântul
Grigorie Palama, teologul luminii dumnezeiești accentuează
acest lucru, spunând: „Învierea Domnului este înnoirea firii
omenești și plăsmuirea din nou a lui Adam cel dintâi, care
fusesse înghițit de moarte prin păcat și reîntors prin moarte în
pământul din care a fost plămădit; este întoarcerea omului la

viața cea fără de moarte”¹.

Același Sfânt Părinte evidențiază întotdeauna legăturile noi pe care Hristos Domnul le-a stabilit între Dumnezeu și oameni, prin Întruparea, Moartea și Învierea Sa. Aceste noi legături constau, în mod esențial, în aceea că omul poate participa haric la viața dumnezeiască, poate să ajungă la unirea cu Dumnezeu, într-un cuvânt, se poate îndumnezei, așa cum învățăm și din textul liturgic: „Prăznuim omorârea morții, sfărâmarea iadului și începătura altei vieți veșnice” (Canonul Învierii, Cântarea a șaptea).

Îndumnezeirea ființei umane, începută încă din viața aceasta, devine completă și ireversibilă în veacul viitor. Deplina descoperire și manifestare finală a comuniunii reale a lui Dumnezeu cu oamenii, care a început în veacul acesta, nu se va sfârși decât la învierea lor în slavă și înălțarea la cer: „Mântuitorul Hristos Își arată și pe față puterea Lui atotputernică învingând moartea cu trupul și înviind a treia zi din morți, urcându-Se la cer și șezând de-a dreapta Tatălui, împreună cu acest trup pe care l-a purtat pentru noi și în care a murit, încredințându-ne astfel învierea din morți, restaurarea în ceruri și moștenirea Împărăției, în cazul în care și noi, imitându-L, după putință,

¹ Sfântul GRIGORIE PALAMA, *Omilia 18. La Duminica Mironosițelor*, în *Omilii*, vol. 1, traducere de Dr. Constantin Daniel, Ed. Anastasia, București, 2004, p. 225.

vom birui cu dreptate pe începătorul păcatului”². La fel cum Mântuitorul Hristos, înviat din morți, a intrat în slava Tatălui și credincioșii vor învia cu El în slavă și vor ajunge la vederea „față către față” a lui Dumnezeu.

Dreptmăritori creștini,

Întreaga literatură patristică prezintă învățătura Bisericii noastre ca rod al arătării lui Dumnezeu în lume, ca rod al Învierii Mântuitorului, ca Lumină a lumii: ”Eu sunt Lumina lumii; cel ce Îmi urmează Mie nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieții” (Ioan VIII, 12). Hristos Domnul este prezent în toată viața noastră, de la Botez, conducându-ne pe noi pe toți spre deplina unire cu El, spre îndumnezeire, în veșnicie, unde ne vom bucura de veșnica Lui lumină: „Să ne curățim simțirile și să vedem pe Hristos strălucind, cu neapropiată lumină a Învierii. Și, cântându-I cântare de biruință, luminat să-L auzim zicând: Bucurați-vă!” (Canonul Învierii, Cântarea I).

Trupul lui Hristos cel Înviat, care are înlăuntrul Său izvorul luminii, strălucind, Îl luminează duhovnicește pe cel ce crede în El, împărtășindu-se de Trupul Său. Lumina lui Hristos luminează tuturor! Credinciosul care primește această lumină

² Sfântul GRIGORIE PALAMA, *Cuvânt despre economia în trup a Domnului nostru Iisus Hristos*, 31, în *Scr II*, p. 240.

a scăpat de întuneric. El dobândește astfel lumina vieții, așa cum accentuează cântarea bisericească: „Cât este de sfântă, cu adevărat, și întru totul prăznuită această noapte de mântuire și strălucită, mai înainte vestitoare fiind a zilei celei purtătoare de lumină, a Învierii, în care Lumina cea fără de ani din mormânt cu trupul, tuturor a strălucit” (Canonul Învierii, Cântarea a șaptea).

Însă, din păcate, nu toți primesc această lumină. Cel ce nu urmează pe Hristos, nu are lumina, și implicit nici viața, ci rămâne veșnic în întuneric, adică în moarte³. Recunoașterea lui Dumnezeu ca singurul izvor al luminii lumii, ne dezvăluie scopul vieții, unirea noastră cu Persoana Mântuitorului Hristos.

Omul îndumnezeit devine, la rândul lui, lumină a lumii: ”Voi sunteți lumina lumii; nu poate o cetate aflată pe vârful de munte să se ascundă. Nici nu aprind făclie și o pun sub obroc, ci în sfeșnic, și luminează tuturor celor din casă. Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, așa încât să vadă faptele voastre cele bune și să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri” (Matei V, 14-16). Omul unit cu Hristos primește lumina lui Dumnezeu și o dă mai departe. Nu luminează de la el însuși, ci lumina lui Hristos devine strălucitoare în el. Nu omul devine izvor al luminii, ci el doar o face să strălucească pentru ceilalți.

³ Cf. Pr. Dr. Dumitru STĂNILOAE, *Iisus Hristos lumina lumii și îndumnezeitorul omului*, Editura Anastasia, București, 1993, p.

”Din singurul Izvor al luminii își primește strălucirea fiecare, după propria măsură”⁴.

Sfântul Maxim Mărturisitorul consideră că urmarea lui Hristos este o manifestare de la sine înțeleasă a iubirii credinciosului față de El: ”Cel ce iubește pe Hristos, desigur că Îl și imită după putere”⁵. În acest sens trebuie înțeles și faptul că Hristos Însuși Și-a chemat ucenicii să se învețe din pilda Lui și să își rânduiască viața după aceasta: ”Că v-am dat vouă pildă, ca, precum v-am făcut Eu vouă, să faceți și voi” (Ioan XIII, 15). După chipul luminii lui Hristos și omul trebuie să se facă lumină lumii. Persoana umană devine astfel răspânditoare de lumină în lume, vestindu-L pe Hristos prin viața sa.

Despre această lumină pe care cei credincioși o primesc în ei, Patriarhul Calist al Constantinopolului afirma: ”Dă-mi darul Tău, Preaîndurate, ca hrană duhovnicească, și Duhul Tău ca băutură. Căci acesta este, fără îndoială, Duh și lumină. Astfel, când lumina se va arăta mai presus de fire în chip negrăit în mine, voi ști cu adevărat că Tu ești cu mine, ca veștmânt al meu, spre viața cea sfântă și fericită”⁶. Credinciosul care dobândește

⁴ Georgios MANTZARIDIS, *Morala creștină*, vol. II, traducere de Diacon Drd. Cornel Constantin Coman, Editura Bizantină, București, 2006, p. 538

⁵ Sfântul MAXIM MĂRTURISITORUL, *Capete despre dragoste*, IV, 55, în *Filocalia sau Culegere din scrierile Sfinților Părinți, care arată cum se poate omul curăți, lumina și desăvârși*, vol. II, Ed. Humanitas, București, 2005, p. 105.

⁶ CALIST PATRIARHUL, *Capete despre rugăciune*, 42, în *Filocalia sau Culegere din scrierile Sfinților Părinți, care arată cum se poate omul curăți, lumina și desăvârși*, vol. VIII, Ed. IBMBOR, București, 1979, p. 297.

în el lumina, nu o poate ține sub obroc, ci o face cunoscută tuturor, luminând viață.

Iubiți credincioși,

Datoria noastră de a-L vesti pe Hristos Cel Înviat este mai acută astăzi ca niciodată. Lumina pe care am primit-o de la Hristos Domnul să nu o ținem ascunsă, să nu încercăm să o închidem în noi, pentru că, dacă nu o lăsăm să lumineze prin noi și viața aproapelui, dacă nu luminăm cu această lumină și viața semenilor noștri, atunci, cu siguranță, ea se va stinge și în noi. Lumânările pe care le ținem aprinse în mâini, acum la Înviere, simbolizează lumina lui Hristos Cel înviat împărtășită oamenilor. Însă ca orice dar pe care îl primim de la Dumnezeu, trebuie să îl împărtășim și aproapelui nostru, să ne bucurăm de darurile lui Dumnezeu, dăruind din ele și noi, la rândul nostru, celor ce au nevoie.

Să luminăm în lume cu lumină din lumina Învierii lui Hristos; să încercăm să-l vedem pe aproapele nostru mereu în lumina Învierii lui Hristos. Întotdeauna să ne străduim să-L vedem pe Hristos cel înviat în aproapele nostru și să ne purtăm cu fiecare ca și cum ne-am întâlni cu Hristos Domnul. Să fim mai milostivi ca și Dumnezeu să se milostivească asupra noastră!

Să fim mai buni ca și Dumnezeu să-și reverse tot mai mult bunătatea Sa peste noi! Să încercăm tot mai mult să tindem către sfințenie, ca Însuși Dumnezeu, Izvorul sfințeniei, să sfințească viețile noastre!

Lipsa luminii Învierii Domnului din viața noastră face ca pe zi ce trece să ne îndepărtăm tot mai mult de semenii noștri, să rămânem tot mai mult închiși în întunericul egoismului nostru. Nu mai este timp de pierdut, nu mai avem timp de trândăvie, ci cu toată puterea noastră trebuie să ne împărtășim acum de lumina Învierii. Părintele Cleopa povestește că fratele său, „Părintele Galaction Ilie din Mănăstirea Sihăstria, fiind mulți ani păstor de oi, umbla cu oile mănăstirii prin toate poienile de munte dintre Sihăstria și Sihla. De aceea era cunoscut de mulți călugări sihaștri din partea locului. Mergând cu oile pe munte, a întâlnit un sihastru sfânt pe care îl cunoștea și l-a întrebat: - Spune-mi părinte, când va fi sfârșitul lumii? Iar cuviosul sihastru, oftând din inimă, a răspuns: - Părinte Galaction, știi când va fi sfârșitul lumii? Când nu va mai fi cărare de la vecin la vecin! Adică, atunci când nu va mai fi dragoste și înțelegere creștinească între frați, între rude, între creștini și între popoare! Atunci când nu se vor mai iubi oamenii deloc, cu adevărat, va fi sfârșitul lumii. Căci fără iubire și fără Dumnezeu nu pot să mai

trăiască oamenii pe pământ!”⁷. Să facem tot ce putem ca lumina învierii lui Hristos să dăinuiască tot mai mult în sufletele noastre și astfel să fie tot mai prezentă și în lumea noastră.

Amma Sinclitichia atrăgea atenția cu putere, în vremea ei, despre nepăsarea noastră de mântuire, iar avertismentul ei este astăzi cu mult mai actual: „Copii, toți vrem să ne mântuim, dar din pricina nepăsării noastre ne îndepărtăm de mântuire”⁸. Din pricina nepăsării noastre pierdem lumina lui Hristos. Din pricina nepăsării noastre Îl pierdem pe Hristos Însuși din inima și sufletul nostru și ne îndepărtăm tot mai mult și de aproapele. Mai mult decât atât, din pricina nepăsării noastre, ne pierdem pe noi înșine.

Iubiți fii și fiice duhovnicești,

Fiecare avem datoria să lucrăm tot mai mult la sădirea luminii lui Hristos în sufletele celor de lângă noi. Suntem datori cu mai multă rugăciune. Acum, în zilele acestea tulburi, în care se află omenirea, trebuie se ne rugăm cu mult mai mult, să ne rugăm neconținut unii pentru alții, iar lucrarea noastră de rugăciune se va vedea și în sufletul nostru, dar și în al acelora

⁷ Arhimandrit IOANICHIE BĂLAN, *Istorie duhovnicești*, Sfânta Mănăstire Sihăstria, 2002, pp. 32-33

⁸ Amma Sinclitichia, 23, în *Patericul sau Apoftegmele Părinților din pustiu*, Editura Polirom, Iași, 2003, p. 354.

pentru care ne rugăm.

Orice credincios are datoria de a-L vesti pe Hristos prin faptele sale, mai întâi în familia sa și apoi tuturor celor de lângă el. Din orice faptă, din orice gest al nostru, din orice gând al fiecăruia să fie mărturisit Hristos și lumina Lui dăinuind în noi. Să ne asumăm responsabilitatea fiecare acolo unde suntem.

Să înmulțim faptele noastre de milostenie pentru că lumea de astăzi are tot mai multă nevoie de iubire, de revărsarea dragostei dumnezeiești și prin noi, prin fiecare. Să Îl vedem mereu pe Hristos prezent în aproapele nostru și să ne purtăm cu semenii noștri ca și cu Hristos Însuși, așa cum zice cuvântul scripturistic: „Adevărat zic vouă, întrucât ați făcut unuia dintr-acești frați ai Mei, prea mici, Mie Mi-ați făcut” (Matei XXV, 40).

Iubiți părinți, dreptslăvitori creștini, vă reamintim că în ziua de 15 mai, în Duminica a treia după Paști, a Mironosițelor, prăznuim Aducerea Sfintelor Moaște ale Sfântului Ierarh Calinic de la Cernica, Arhiepiscopul Râmnicului, în Mitropolia Olteniei, sărbătoare ce are o însemnătate deosebită pentru Arhiepiscopia noastră, și vă așteptăm să veniți pentru a ne ruga împreună Sfântului Ierarh Calinic, ocrotitorul Arhiepiscopiei Râmnicului, ca acesta să mijlocească pentru noi înaintea tronului Preasfintei Treimi.

Ne rugăm ca Sfânta Săbătoare a Învierii Domnului Hristos să aducă în casele și sufletele fraților voastre tot mai

multă lumină, pace și bucurie, și să reverse harul Său cel bogat asupra noastră a tuturor!

Hristos a înviat!

Al vostru al tuturor, de tot binele voitor și către Hristos Domnul, Cel Înviat din morți, rugător,

† **VARȘANUFIE**
Arhiepiscopul Râmnicului

Data în Reședința Arhiepiscopală din Râmnicu Vâlcea, la Praznicul Învierii Domnului, din Anul mântuirii 2016.

Notă: Preacucernicii și Preacuvioșii Părinți din Arhiepiscopia Râmnicului vor citi această PASTORALĂ în bisericile parohiale sau mănăstirești la Sfânta Liturghie a Învierii Domnului, iar la filiale a doua zi.

© Editura *Praxis* a Arhiepiscopiei Râmnicului
Str. Arhiepiscopiei, nr. 1, Râmnicu-Vâlcea

editurapraxis@gmail.com

ARHIEPISCOPIA RÂMNICULUI

Str. Arhiepiscopiei, nr. 1, Râmnicu Vâlcea, cod 240178
O.P. 4, C.P. 419, Județul Vâlcea, România
Telefon: +40.250.738821
Fax: +40.250.734952
www.arhiepiscopiamamnicului.ro